

HISTORIE HŘBITOVA

Tradice a náboženské zvyklosti ukládají Židům mimořádnou úctu k místům, kde jsou uloženy pozůstatky jejich předků. Hřbitov se hebrejsky nazývá bejt kevarot (dům nebo místo hrobů), bejt chajim (dům života) nebo také bejt olam (dům věčnosti). Starý židovský hřbitov patří k nejlépe dochovaným židovským hřbitovům v Evropě. Nachází se tam na 12 000 náhrobních kamenů, tzv. macevot. Nejstarší čitelný náhrobek pochází z 15. století a patří rabínovi a básníkovi Avigdoru Karovi.

Přestože byl hřbitov několikrát rozšiřován, jeho pozemek nedostačoval potřebám židovské obce, a tak se začalo pohřbívat ve vrstvách. Náboženské příkazy však zakazují ničit staré hroby, a proto byly tedy na hřbitov naváženy další vrstvy půdy, do kterých se zemřelí pochovávali. Některé náhrobní kameny byly vyzdviženy do nové vrstvy, jiné zůstaly zasypány. Proto dnes vedle sebe stojí náhrobky z různých období historie.

Náhrobky jsou vytvořeny ze sliveneckého mramoru nebo z pískovce. Kameníci do nich hebrejským písmem vytesali jména a data úmrtí zesnulých. Zmíněny jsou také jejich dobré skutky a vlastnosti, případně funkce v židovské obci. U rabínů a učenců bývají uvedeny názvy jejich děl. Celý nápis uzavírá tradiční citát: „Necht je jeho duše přijata do svazku živých“, tzv. tanceva. Zajímavostí je, že na židovské hřbitovy se nenosí květiny. Na náhrobky se místo toho pokládají malé kamínky, snad podle prastarého zvyku položit kámen na hrob zemřelého v poušti.

K největším osobnostem pohřbeným na pražském hřbitově patří **Jehuda Liva ben Becalel** (známý též jako rabi Löw nebo Maharal). K hrobu tohoto učenice se přijíždějí modlit Židé z celého světa.

Velký náhrobek, tzv. tumbu, zde má také obchodník a dvorský Žid císaře Rudolfa II. **Mordechaj Maisel**, který se v Praze podílel na stavbě Židovské radnice, Vysoké synagogy, špitálu a chudobince, pomohl rozšířit hřbitov a roku 1592 dokončil stavbu Maiselovy synagogy.

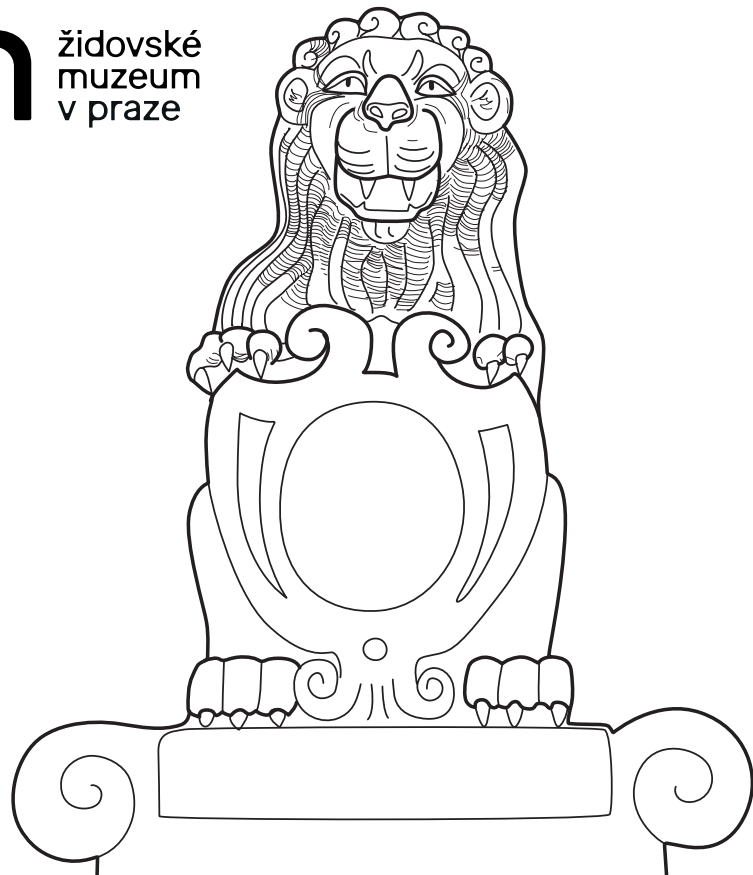
Na Starém židovském hřbitově se pohřbívalo až do roku 1787, kdy Josef II. zakázal užívat hřbitovy v obydlených čtvrtích. Dnes židovské obci slouží jako hlavní pohřebiště Nový židovský hřbitov v Praze na Olšanech.

STARÝ ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

3+

Pracovní list pro děti

m židovské muzeum v praze

Najdeš na hřbitově náhrobek se sochou lva? Označ místo na mapě.

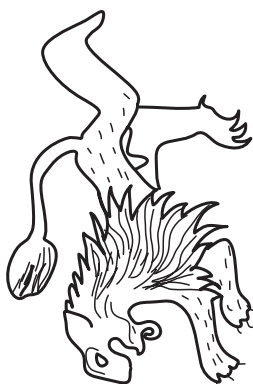
přehnout

Najdeš při procházce hřbitovem všechny tyto reliéfy?

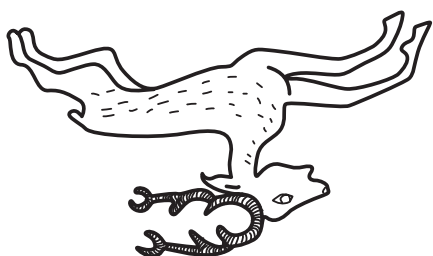
Jaký motiv bys vybral pro svůj rod? Nakresli zvíře, které tě nejlépe vystihuje:

Dokážeš některé symboly při procházce hřbitovem najít? Na zadní straně máš mapku s náhrobky, která ti napoví, kde je hledat.

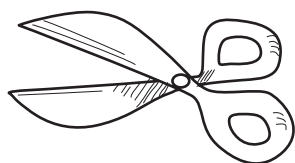
Lev – jména Jehuda, Arje, Lejb.

Jelínek – jména Natáli, Cevi, Hirsch.

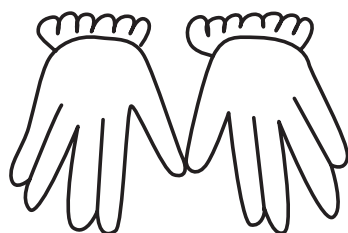
Nůžky – symbol profese krejčího.

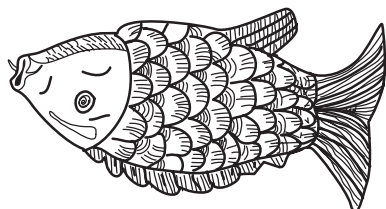
Vlk – jména Wolf, Zeev, Benjamin.

Žehnající ruce – označují náhrobky biblického rodu chrámových kněží (kohenu).

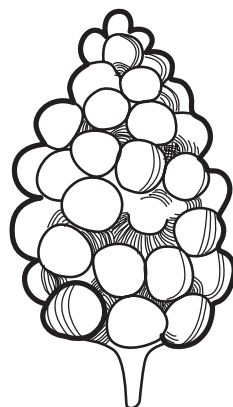
Ryba – jména Efraim, Fischel, Karp, Karpeles.

Konvička – označuje náhrobky pomocníků chrámových kněží (levitů).

Vinný hrozen – symbol plodnosti, bohatství a kmenu Izraele.

Tady jsou některé z nich:

Cestou hřbitovem si můžeš všimnout, jak se v různých dobách měnila výzdoba náhrobků. Ty nejstarší bývají jednoduché. V době renesance přibývá dekorací a na náhrobcích se začínají objevovat různé symboly. Může se jednat pouze o výzdobu, ale většinou odkazují na židovské náboženství nebo na jméno či povolání zemřelého.

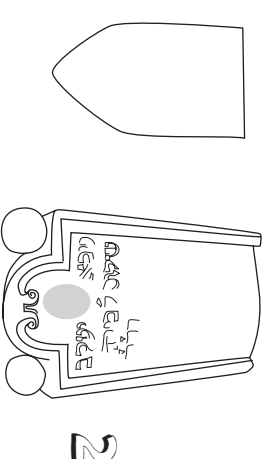
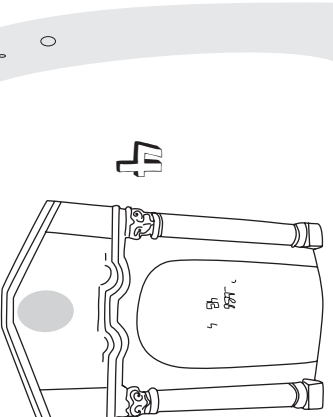
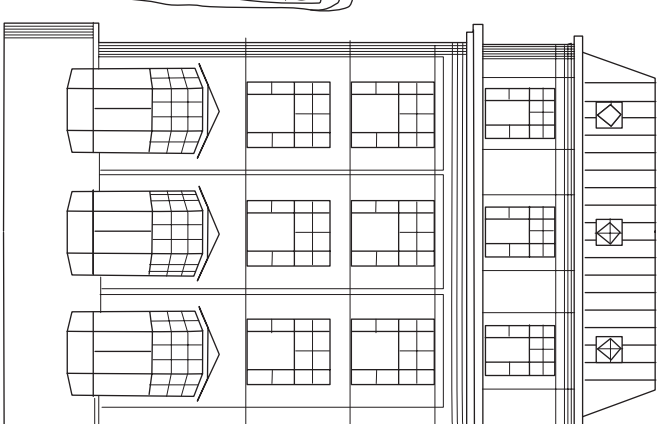
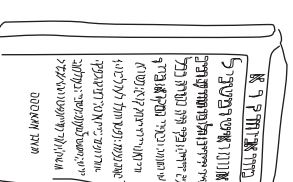
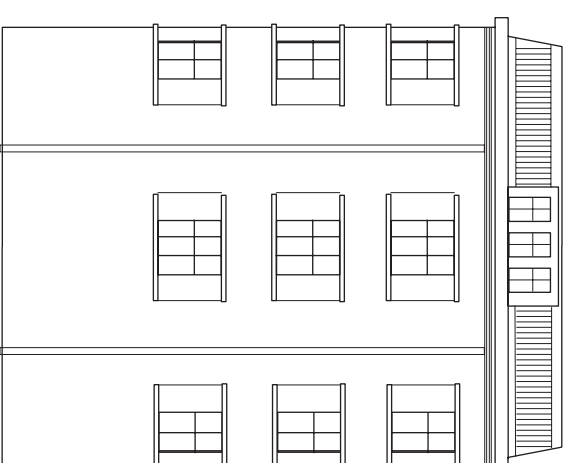
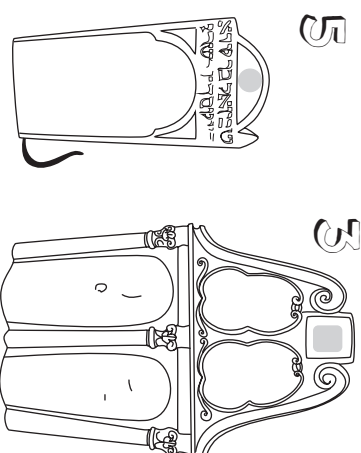
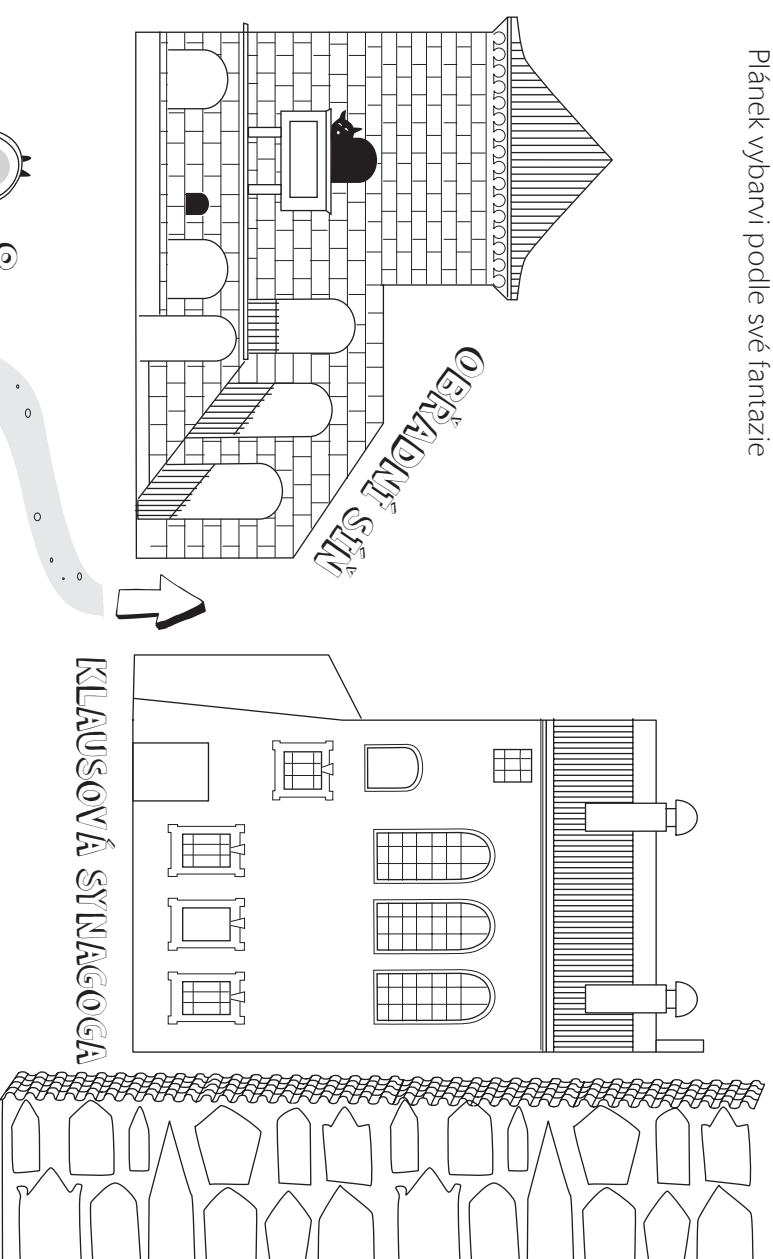
TAJEMSTVÍ ZNAKŮ A SYMBOLŮ

STARÝ ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

Projdi se hřbitovem a najdi všechny symboly.

Vyzkoušej, jestli je dokážeš přiřadit ke správným náhrobkům.

Plánek vybarvi podle své fantazie

jaké symboly patří těmto náhrobkům?

2

6

3

7

4 8

Koční mamince se postrácela kotata. Najdeš všech 5? Zakroužkuj ztracená kotata.

